

KOULUVIERAILU: MONILUKUTAITO

Kävimme seuraamassa Jyväskylän Normaalikoulun ala-asteella toisen luokan käsityötunteja 2x 45 minuuttia. Tunnin piti opetusharjoittelija, ja hänen lisäkseen opetuksessa avusti toinen opetusharjoittelija ja heidän ohjaava opettajansa.

Koululuokasta löytyi jonkin verran lyhyitä tekstejä. Oppilaiden pulpeteissa luki oppilaiden nimet. Luokan seinällä oli kello, jonka sivulle oli laitettu kellon lukemista helpottamiseksi sanat "tasan", "yli", "puoli" ja "vaille" (kuva liitteenä). Lisäksi luokan seiniltä löytyi kirjaimia ja numeroita. Yleisimmät konsonantit ja vokaalit oli merkitty kaksoiskonsonantteina ja -vokaaleina. Numerot 1-9 taas oli aseteltu siten, että vierekkäin olivat aina ne numerot, joiden summa on 10. Luokkatilan takana erään kaapin ovesa oli juliste otsikolla "laaja-alainen osaaminen". Tämä juliste oli sisältönsä takia mitä ilmeisimmin tarkoitettu joidenkin muiden kuin oppilaiden luettavaksi – todennäköisesti opettajien ja opettajaharjoittelijoiden.

Seuraamiemme käsityötuntien aikana tekstejä ei käytetty kovin paljoa, mikä on käsityön oppiaineessa varmaankin hyvin tyypillistä. Ensimmäinen tunti aloitettiin kuitenkin sillä, että opettaja luki oppilaille ääneen kirjoittamansa tarinan. Tarinan kesto oli ääneen luettuna noin 10 minuuttia. Tarinan lisäksi opettajan oppitunnilla käyttämiä tekstejä olivat hänen PowerPoint-dioillaan olevat kirjalliset ohjeet. Opettaja ohjeisti oppilaita työn aloittamisessa ensin suullisesti ja näyttämällä mallia dokumenttikameran kautta. Sen jälkeen hän laittoi PowerPoint-diat näkyville. Meidän havaintomme mukaan kukaan oppilaista ei kuitenkaan lukenut dioja, vaan aina apua tarvitessaan he pyysivät opettajaa luokseen. Toisen tunnin alkaessa diat olivat itse asiassa pois näkyvistä, ja ne laitettiin näkyville vasta, kun tunti oli jo noin puolessa välissä. Ilmeisesti kirjallisten ohjeiden hyöty oppilaille oli siis todella vähäinen. Luokan varsinainen opettaja kertoikin meille, että kaikki ryhmän oppilaat osaavat kyllä lukea mekaanisesti, mutta luetunymmärtämisen taitotaso vaihtelee.

Oppilaat tuottivat tarinan pohjalta ryijypistotyön (kuva liitteenä). Heillä oli käytössään palanen säkkikangasta, sakset, villalankaa, neula ja viivotin. Kaikkien tuli tehdä langoista säkkikankaaseen maa ja taivas, mutta he saivat käyttää värien kanssa omaa tulkintaansa tarinasta. Tarinassa puhuttiin sammaleesta, ja jokainen sai itse valita minkä värisen sammaleen työhönsä tekee. Osa käytti useampaa vihreän sävyä, osa vain yhtä. Yksi oppilas pyysi valkoista lankaa, koska se kuului hänen näkemykseensä sammaleesta. Näiden kahden tunnin aikana oppilaat eivät vielä kerenneet aloittaa taivasta. He saivat kuitenkin kotiläksyksi katsella värejä joko auringon noususta tai laskusta, koska taivas on tarkoitus tehdä niiden värien mukaan. Läksyn avulla oppimisympäristö vietiin myös luokahuoneen ulkopuolelle.

Oppilaat saivat kaikkien muiden ohjeiden lisäksi vielä jokainen yksilöllistä ohjausta. Käytettävissä oli koko ajan kaksi tai kolme opettajaa, kun oppituntia vetävän harjoittelijan lisäksi paikalla oli lisäksi toinen harjoittelija ja ohjaaja. Heistä kenenkään ei tarvinnut olla toimeettomana, sillä joku tarvitsi koko ajan apua.

